

Стимулювання соціально-економічного розвитку територіальних громад, спрямування бюджетних ресурсів на розвиток місцевої інфраструктури, формування інвестиційної привабливості територій, а також забезпечення ефективного використання економічного та соціального потенціалу на місцевому рівні має стати однією з ключових умов децентралізації на сучасному етапі.

Література:

1. Стоянець Н. В. Методологічні аспекти соціально-економічного розвитку регіону. *Науковий вісник Мукачівського державного університету*. 2015. Випуск 2(4). С. 208-213.
2. Раделицький Ю. О. Особливості формування видатків місцевих бюджетів в напрямку забезпечення економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць. *Ефективна економіка*. 2019. №1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6829>
3. Карпишин Н. І., Стоян В. І. Бюджет розвитку громади: досвід та можливості. *Ефективна економіка*. 2016. №6. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua>
4. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. №2456-VI (із змінами та доповненнями). URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо соціально-економічного розвитку окремих територій від 06.02.2012 №106. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/106-2012-п>.

Куриляк Тетяна Петрівна

ст. група Ф-42, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н., доцент Сидор І.П.

ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДАТКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ НА СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ ТА СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Місцеві бюджети посідають надзвичайно важливе місце в економічній системі кожної держави, їхня роль і значення безпосередньо зумовлені типом економічної системи, обраними цілями та пріоритетами суспільного розвитку.

На даному етапі розвитку України характерним є прагнення досягти результативних та ефективних перетворень у економіці та її соціальної переорієнтації, посилення впливу бюджетної політики на вирішення визначальних завдань економічного і соціального розвитку держави.

Видатки місцевого бюджету на соціальний захист та соціальне забезпечення – це насамперед видатки, які спрямовані на підтримку та допомогу громадянам, які є малозабезпеченими, а також це соціальний та

матеріальний захист осіб, котрі опинилися в надзвичайно складних життєвих обставинах [1, с. 465].

Соціальний захист населення – це заходи соціально-економічного й організаційного характеру, які реалізується державою для досягнення гідного рівня життя людини, тобто її матеріальної забезпеченості на рівні соціальних стандартів, визначених державою. Головною метою соціального захисту як складової соціальної політики держави є надання кожному члену суспільства, незалежно від соціального та матеріального стану, можливості вільно розвиватися, реалізувати свої власні здібності та добиватись своїх цілей. [1, с. 471].

Видатки місцевих бюджетів тісно пов'язані з інтересами усього суспільства і безпосередньо впливають на добробут населення. Виконання видаткової частини бюджету в частині соціального захисту сприяє задоволенню життєво необхідних потреб кожного громадянина на рівні не нижче прожиткового мінімуму.

У процесі використання коштів місцевих бюджетів проявляється зміст основних функцій і завдань, що виконують органи місцевого самоврядування. Видатки дають можливість розкрити всю економічну сутність місцевих бюджетів як фінансової бази місцевого самоврядування, існування якого підпорядковано вирішенню основного завдання – забезпечення населення суспільними послугами, всеосяжний і злагоджений розвиток усіх територій країни.

Структура видатків місцевих бюджетів підтверджує їхню чітко окреслену соціальну спрямованість, тому що на соціальний захист і соціальне забезпечення, утримання об'єктів соціальної сфери витрачається більше, ніж 70% коштів місцевих бюджетів України.

Соціальний захист в Україні реалізується через: матеріальне забезпечення економічно активного населення (шляхом соціального страхування); пенсійне забезпечення; соціальну допомогу найбільш бідним та вразливим категоріям населення; матеріальну допомогу сім'ям з дітьми; компенсації, індексації та пільги населенню; соціальне обслуговування тощо. [1, с. 472].

Дані рисунку 1 вказують на те, що видатки місцевого бюджету Тернопільської області з кожним роком зростають. Особливо значне зростання відбулося за видатками загального фонду бюджету. Так, у 2015 р. вони становили 50294 млн. грн., а у 2017 р. – 76397,6 млн. грн.

Відсоток виконання плану 2017 року до 2016 року по загальному фонду становить 138,7%, а по спеціальному – 135,2%. У 2016 році відсоток виконання плану по загальному фонду становив 109,5%, по спеціальному-112%. При тому, що видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення зростають рівень соціального захисту населення

залишається низьким, тому питання про належний рівень фінансування соціальної сфери залишається ще досі актуальним.

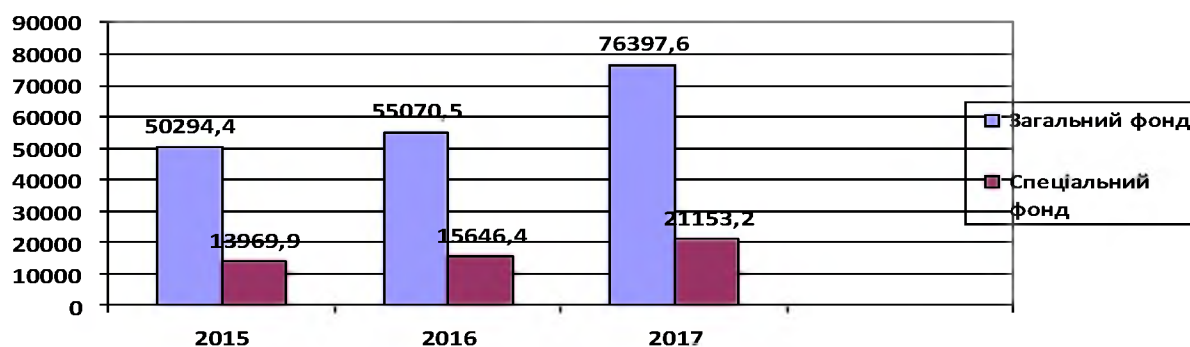

Рис. 1. Динаміка видатків загального та спеціального фонду місцевого бюджету Тернопільської області на соціальний захист та соціальне забезпечення (2015-2017рр) [2].

Пріоритетними напрямками вдосконалення системи соціального захисту та соціального забезпечення населення в Україні є:

- вдосконалення нормативно-правової бази соціального захисту населення;
- забезпечення прозорості фінансування усіх державних програм соціального спрямування;
- перегляд системи критеріїв та підстав, за якими громадянам надають пільги та призначають соціальні виплати;
- посилення принципу адресності при призначенні та наданні соціальних допомог та виплат;
- оптимізація мережі розпорядників бюджетних коштів.

Література:

1. Бюджетна система: підручник / С. І. Юрій, В. Г. Дем'янишин, О. П. Кириленко [та ін.]; за ред. С. І. Юрія, В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко. Тернопіль: ТНЕУ, 2013. – С.465-477.
2. Офіційний сайт Тернопільської обласної державної адміністрації. URL:<http://www.oda.te.gov.ua/>